

Boštjan Bogataj

Leto slabih novic

Številni gospodarstveniki so čas gospodarske krize označili kot čas za priložnosti. V tem času naj bi očistili poslovanje, reorganizirali podjetja, opravili racionalizacijo, ... Letos se je bolj kot prej tudi pokazalo, da je kriza priložnost tudi za očiščenje vsega slabega, kar se je nakopičilo v gorenjskem gospodarstvu.

”Zahtevna vlaganja omejujejo naš razvoj, saj se banke pri podpori razvoju v kriznih časih bojijo tveganj in so zelo konzervativne. Kljub deklarativni podpori številnih so časi, ko je potreben pogum za razvoj, pogum za spremembe, temu nenaklonjeni. Pred nami so težavni, a zanimivi časi,” je v začetku leta, ob predstavitvi novega plovila GreenLine povedal Japec Jakopin, ki je skupaj z bratom Jernejem Jakopinom lastnik enega najuspešnejših gorenjskih podjetij (tudi v času gospodarske krize) Seaway. S to izjavo bi lahko na kratko opisali stanje v gospodarstvu v tem letu.

Boj za plače

Tako lastnik uspešnega podjetja, medtem ko so se drugi, lastniki ali vodilni v podjetjih, ki so v zadnjem letu zašli v težave, v večji meri poskrili. Že v začetku

leta je bilo jasno, da bo tako s še eno redkih tekstilnih podjetij v Kranju - Zvezdo, kjer so najkrajšo znova potegnili delavci. Kljub obljubam in zavajanjem je bilo sredi leta zgodbe za triinštirideset delavcev konec. Leto in pol trajajoča agonija se je za zaposlene, ki so v tej kranjski tekstilni tovarni delali od dvajset do štirideset let in jim je zadnji lastnik, Dušan Dolamič, ostal dolžan tudi več plač, dva regresa, za povrhu pa še prispevke za socialno varnost, zaključila. Razlog za zaprtje? Izčrpavanje podjetja in namerno uničenje, tako kot leto prej tudi Ibi Kranj, menijo sindikalisti. Za plače in za ohranitev delovnih mest so stavkali v tržiškem podjetju Tiko. Razlog so bile neizplačane plače in regres, saj so zaposleni delo in naročila imeli, le vodstvu in lastniku ni uspelo zagotoviti materiala za delo. Sredi jeseni se je pokazala priložnost za prihod

novega lastnika, ki bi zagotavljal denar za material in plače, zato stavka ni bila več potrebna. Še sredi novembra pa so se za stavko znova odločali v železnikarskem podjetju Dom oprema. Tudi v tem podjetju so zaposleni imeli naročila, manjkala pa so likvidnostna sredstva. Zakaj, ni znano, kakor tudi ne, ali bo podjetje preživelo hude čase.

V začetku junija so odločbe o prekinitev delovnega razmerja začeli dobivati tudi delavci kranjskega Iskraemeca. Skoraj 140 sodelavcev ima danes službo drugje ali so prijavljeni v register Zavoda za zaposlovanje, nekdanji ponos Kranja pa so zapuščali vse od julija do septembra. Po več kot deset delavcev so odpuščali tudi v številnih drugih gorenjskih podjetjih, na drugi strani pa so številna podjetja tudi znova zaposlovala. Kljub temu da je veliko Gorenjcev tudi letos izgubljalo delo, pa Sabina Špehar Pajk z Zavoda RS za zaposlovanje ocenjuje, da so z dvema ukrepoma vlade ohranili okoli 20 tisoč delovnih mest. ”Subvencioniranje začasnega čakanja delavcev na delo in subvencioniranje polnega delovnega časa sta bila ukrepa ob pravem času na pravem mestu, vendar novih ukrepov na tem področju ne bo več,” pojasnjuje skrbnica obeh ukrepov.

Boj proti reformam

Leto 2010 bo zagotovo ostalo zapisano kot težko leto za gospodarstvo in leto nenehne boja sindikatov z vlado in vodstvi podjetij. Sindikati javnega sektorja se niso želeli pokoriti načrtom vlade in privoliti v zamrznitev (realno znižanje) plač javnih uslužbencev in nenapredovanje, panožni sindikati v gospodarstvu

Japec in Jernej Jakopin

Janez Bohorič

Bine Kordež

Rado Pezdir

(in drugih, na primer študenti) pa so ostro nasprotovali številnim napovedanim reformam vlade. Protesti in demonstracije so se vrstile, najglasnejša in hkrati najbolj odmevna pa je bila maja demonstracija študentov zaradi napovedi uvedbe malega dela (zakon je bil sprejet novembra), ki so (ali pa nekdo drug v njihovem imenu) s kockami preresetali stavbo parlamenta.

Skoraj nihče, vsaj ne množično, pa se dolge mesece ni odzval na trpinčenje tujih (gradbenih) delavcev, ki so najboljša delovna leta pustili na gradbiščih po Sloveniji, danes pa jih lačne in bose nihče niti ne povoha. Ti delavci so se že vrnili domov, še največ v Bosno in Hercegovino. Daleč od oči, daleč od srca. Vseeno je treba ponoviti misel oziroma napis z majice enega od tekačev na Ljubljanskem maratonu: "Bosanci, nismo vsi Slovenci Hilde." Tudi številni slovenski delavci z jezo, nelagodjem in nemočjo gledajo v izračun pokojnin - med upokojeence se mudi, saj bo za upokojevanje po novem potrebnega več dela, pri višji starosti in morda tudi za manjšo pokojnino - saj po več desetih letih dela pri delodajalcu ugotavljajo, da jim ta ni plačeval socialnih prispevkov.

Brezposelnost še narašča

Oktober je v Sloveniji brezposelnost kljub številnim ukrepom preseгла mejo sto tisoč, saj je bilo v registru Zavoda RS za zaposlovanje prijavljenih kar

102.683 oseb, povečanje pa je šlo predvsem na račun mladih iskalcev prve zaposlitve, ki so z novim študijskim letom ostali brez študentskega statusa. Območna služba Kranj je oktobra beležila kar 5,7-odstotni porast brezposelnosti na Gorenjskem v primerjavi z mesecem prej in za 10,6 odstotka v primerjavi z oktobrom 2009, skupno pa je bilo oktobra 7.534 brezposelnih oseb (več v tabelah). Do konca leta naj bi se brezposelnost celo še povečala, še najbolj zaradi sprememb pokojninskega zakona.

Kljub naraščanju brezposelnosti pa lahko delo še vedno dokaj hitro pridobijo brezposelni iz dejavnosti, kjer je ponudba iskalcev zaposlitve majhna, torej v dejavnostih strojništva, gradbeništva, elektrotehnike, kovinske industrije, računalništva, gostinstva in turizma, prometa in zdravstva. Delodajalci večinoma zaposljujejo za določen čas. "V programe aktivne politike zaposlovanja in razne delavnice se je do konca oktobra 2010 na Gorenjskem vključilo skupaj 4.314 oseb, največ v ukrep pomoči pri samozaposlitvi ter pomoči pri načrtovanju poklicne poti pri iskanju zaposlitve," je aktivnosti zavoda za hitrejšo vnovično pridobitev zaposlitve opisala Dragica Ribnikar, direktorica Območne službe Kranj. Brezposelni sicer takoj dobijo osebnega svetovalca zaposlitve in so praviloma v dveh tednih povabljeni na informativno-motivacijski seminar, kjer se seznanijo z vso ponudbo zavoda, vendar je priložnosti za zaposlitev preprosto premalo.

Gospodarstvo iz recesije

Slovensko gospodarstvo se, tako vsaj Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), letos pobira z dna krize. Po velikem lanskem padcu aktivnosti so ekonomisti jeseni napovedali, da bo letošnja rast BDP 0,9 odstotna. "Spodbude za krepitev gospodarske aktivnosti večinoma prihajajo iz mednarodnega okolja, kjer se aktivnost povečuje bolj, kot je bilo pričakovati spomladi. Po drugi strani impulzi iz domačega okolja ostajajo šibki, predvsem zaradi razmer v gradbeništvu in gibanju na trgu dela," pojasnjujejo v UMAR-ju, ki ga vodi Boštjan Vasle. Zaradi povišanja cen energentov in trošarin je UMAR do konca leta napovedal 2,8-odstotno inflacijo. Luknja v državnem proračunu je bila letos petodstotna, prihodnje leto naj bi jo tudi z varčevanjem pri plačah in pokojninah spustili na 3,6 odstotka. Ne zamrznitve plač in pokojnin, ne luknje v državnem proračunu pa ne bi bilo, če bi v Sloveniji znali obračunati z delom na črno. "Na račun sive ekonomije v državni blagajni na leto izgubimo 27,4 odstotka BDP ali 10 milijard evrov. Če bi pobrali vsaj 10 odstotkov oziroma milijardo evrov, ne bi imeli težav ne s pokojninsko ne z zdravstveno blagajno," je po imenovanju za generalnega sekretarja Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije ponudil rešitev državnih finančnih težav Dušan Krajnik.

Dodaja, da gospodarski kazalci letos že kažejo boljšo sliko, vendar ne na vseh področjih: obrtniki, ki so vezani na gradbeništvo in avtoprevoznništvo, še vedno čutijo krizo. "Ampak ne toliko zaradi pomanjkanja dela, kot na račun plačilne nediscipline. Tudi zato od države zahtevamo, da se spoštujejo plačilni roki oziroma, da uvedemo 30-dnevni plačilni rok. Če plačila ne bo, sledijo stroge izvršbe. Verjamem, da bi tak ukrep prinesel pozitiven učinek povsod, mi ga predlagamo za avtoprevoznike in dejavnosti v kmetijstvu," pojasnjuje Krajnik, ki je sprožil tudi akcijo Vsak račun šteje. Ko ga bo za-

ŠTEVILO BREZPOSELNIH OSEB PO URADIH ZA DELO OBMOČNE SLUŽBE KRANJ

	okt.09	nov.09	dec.09	jan.10	feb.10	mar.10	apr.10	maj.10	jun.10	jul.10	avg.10	sep.10	okt.10
OS Kranj	6.815	6.776	6.818	7.086	7.013	6.965	7.121	7.038	7.102	7.160	7.199	7.131	7.534
UD Jesenice	1.032	1.039	1.035	1.059	1.065	1.076	1.138	1.095	1.071	1.089	1.048	1.049	1.135
UD Kranj	3.010	3.029	3.078	3.199	3.169	3.175	3.263	3.254	3.328	3.363	3.432	3.393	3.500
UD Radovljica	983	968	961	1.017	1.000	1.011	1.028	1.033	1.026	1.033	1.040	1.023	1.104
UD Škofja Loka	1.152	1.114	1.084	1.120	1.076	1.014	984	965	979	973	970	978	1.063
UD Trzin	638	626	660	691	703	689	708	691	698	702	709	688	732

Vir: Statistični urad RS

hteval vsak državljan in ga tudi vzela, bo imela davčna uprava lažje delo pri odkrivanju goljufov, hkrati pa se bo v državni proračun nateklo za milijardo evrov. Verjamemo, da jih ne bo težko porabiti.

Najbogatejši - motorji razvoja

Lahko bi jih, na primer, dali v roke podjetnikom, kot sta že prej omenjena brata Japec in Jernej Jakopin oziroma njunemu Seawayju, ali pa najbogatejšemu Gorenjcu, podjetniku Bahtajariju Bajroviču oziroma njegovi Sportini Group ali Boštjanu Šifrarju oziroma njegovemu podjetju Sibo G ali Jocu Pečečniku oziroma njegovemu podjetju Elektronček Group ali Romanu in Zorki Bernard oziroma njunemu Flycomu ali ...? Vsi našti, razen prvih dveh, so med drugimi na lestvici stotih najbogatejših Slovencev v letu 2010. Seaway je tudi letošnji prejemnik gorenjske gazele - najhitreje rastočega podjetja v regiji in s tem med finalistami najhitreje rastočih slovenskih podjetij.

V vrhu boja za gorenjsko gazelo sta bili še dve odlični podjetji: Protim Ržišnik Perc in Učila International (slednja je bila tako kot Seaway nominiranka za gorenjsko gazelo leta 2007). Andreas Ržišnik pravi, da je tudi kriza priložnost in je o poslovanju v teh časih povedal: "Ni slabo, je pa hudo. Prej je bil naročnikom pomemben le čas, mi pa smo vztrajali pri kvaliteti. Danes se nam to vrača." Dominik Mrvar, sin ustanovitelja Učila International Oskarja Mrvarja, pa pravi, da je v podjetništvu od 18. leta, ko je za rojstni dan dobil prvi d. o. o.: "Nisem knjižni molj, berem pa knjige o tem, kako prodati še več knjig. Sicer so mi pri srcu žepne knjige." Jani Grašič, direktor Seawayja, je povedal, da nagrade niso pričakovali in bi raje videli, da jo dobi katero drugo podjetje, saj bi to pomenilo, da se Gorenjska razvija, na vprašanje, zakaj so si jo prislužili, pa odgovarja: "Dejstvo je, da ogromno vlagamo v razvoj, ne le podjetja, ampak tudi naših proizvodov in naših blagovnih znamk. To je edini pogoj, da nam uspeva tudi v svetu." Podjetje ima na srečo lastnike, ki denar puščajo v podjetju in ga ne izčrpavajo. Upajmo, da bodo zgledi vlekli.

Merkurjeva usoda še ni znana

Zato pa je zgodba o izčrpanju največjega trgovca s tehničnim blagom v jugovzhodni Evropi polnila časopisne

stolpce v drugi polovici leta. Merkur, ki je še pred letom zaposloval 4.800 sodelavcev, njen predsednik Bine Kordež pa je leta 2007 postal menedžer leta, je danes še vedno na robu pr(e)opada - v prisilni poravnavi. Ali bo ta uspešna, danes še ne moremo trditi, veliko bolj bo jasno v prvih mesecih prihodnjega leta.

Zakaj je propadel menedžerski prevzem Merkurja prek podjetja Merfin, sedaj pa je v težavah tudi Merkur, je Kordež odgovoril septembra: "Gre za rezultat slovenskega odnosa do menedžerskih prevzemov. To, kar je bilo pred tremi leti sprejemljivo za vse, je danes popolnoma nesprejemljivo. V Merkurju smo šli v menedžerski prevzem, ker smo dobili takšne signale. Šli smo do bank, ki so nam dale kredite. Ko so imele same omejena sredstva zaradi krize, sledil pa je še splošen pritisk na banke, da prevzemov ne smejo več financirati, so prišle do nas in želele poplačilo posojil. Mi smo jih lahko le na način, da smo dodaten denar zagotovili v Merkurju. Upam, da se bodo sedanje aktivnosti razreševale v korist Merkurja, torej, da bodo banke Merkurju posodile vsaj polovico denarja, ki so ga lani dobile od Merfina. Na ta način bi lahko normalno posloval. Sam sem bankam že maja povedal, da se lahko takoj umaknem, če bo to pomagalo pri razreševanju situacije."

Okoli 750 milijonov evrov dolga, od tega 550 milijonov do bank, preostali znesek pa do dobaviteljev in 180 milijonov evrov izgube v prejšnjem letu, je bilanca menedžerskega prevzema Merkurja, ki se je pokazala letos. Sredi leta je vodenje Merkurja prevzel Bojan Knuplež. Napovedal je ostre reze: odpustil naj bi več kot tisoč zaposlenih, Kordežu pa pokazal vrata. Kot se je izkazalo kasneje, mesec po nenadni smrti Knupleža, je Kordež odšel iz Merkurja šele novembra, do takrat pa prejemal najvišjo plačo v podjetju. Takrat je Blaž Pesjak, novi predsednik uprave, sodišču predložil načrt finančnega prestrukturiranja podjetja, to pa je potrdilo prisilno poravnavo in za prisilnega upravitelja določilo Ladislava Hafnerja. Po tem načrtu sta glavni dve zahtevi, s katerima se bodo morali upniki sprijazniti, ali pa bo šel Merkur v stečaj.

Kaj ostaja gorenjskemu gospodarstvu?

Najpomembnejša je konverzija terjatev upnikov v lastniški delež Merkurja v

vrednosti 85 milijonov evrov. Na tem mestu se bo še bila vojna med sedanjimi lastniki in upniki, to je bankami in dobavitelji, o sedanji vrednosti nakelskega trgovca. Drugi pomembni mejnik je že za nami, vendar ni v celoti izpolnjen. Merkurjeva uprava je v načrtu namreč predvidela novi 40-milijonski likvidnostni kredit, vendar vse banke (štiri tuje) niso želele sodelovati. Merkurjevci so zbrali 35 milijonov evrov, ali bodo preostanek dodali še dobavitelji? Uprava ta denar potrebuje za zaposlitev polic, ki so se vse od maja naprej krepko praznile.

Tega pa so se zavedali tudi dosedanji lastniki Merkurja. Ob objavi novice, da je Merkur insolventen (plačilno nesposoben), smo lahko slišali tudi misel: "Je na Gorenjskem ostalo še kaj gospodarstva?" Merkur zagotovo ni vse, vendar je tako pomemben za vso Slovenijo, da se je na stran pozitivnega reševanja postavila tudi ministrica Darja Radić, tudi sama Gorenjka, ki pa podjetju kaj veliko ne more pomagati. "V času gospodarske krize predvsem ne smeš izgubiti poguma," je ob praznovanju 90-letnice Save povedal njen predsednik uprave Janez Bohorič in o njihovi naložbi Merkur, Sava je še vedno lastnica 20-odstotnega deleža, povedal: "Save Merkur, čeprav gre za hud udarec, ne more zamajati. V zadnjih letih smo si ustvarili toliko rezerv, da niti dividendne politike ne nameravamo spreminjati. Ta udarec bomo preživeli, vse obveznosti do upnikov, bank in delničarjev bomo izpolnjevali."

Sava prodaja Abanko, kaj še?

Tako je bilo septembra, v mesecih, ki so sledili, pa je uprava previdnejša pri izjavah. V javnosti so se že pojavile informacije, da Sava ne bo zmožla odplačati 42 milijonov evrov visokega kredita, ki so ga najeli za odplačilo dolga NFD do bank (NFD vodi nadzornik Save Stane Valant in možni naslednik Bohoriča, ki se mu junija prihodnje leto izteče mandat). Sava je imela samo na račun slabitev naložb v Merkur in Abanko ob polletju 42 milijonov evrov izgube, po devetih mesecih pa dobrih 80 milijonov evrov izgube (zgolj na račun Merkurja 71 milijonov evrov).

Že pred objavo devetmesečnih rezultatov je spodbudno, da sicer realne dejavnosti Save dobro poslujejo. Kaj bo Sava prodala, da si zagotovi likvidnostna sredstva in zapolni praznino v blagajni?

Je to del dejavnosti Turizem, zaradi česar je (moral) odšel direktor Andrej Šprajc? V Savi so se odločili, strinja se tudi nadzorni svet, da skupaj s še nekaterimi drugimi lastniki prodajo naložbo v Abanko Vip. Skupaj imajo več kot 50-odstotni lastniški delež (Savin je visok dobrih 23 odstotkov), zanj pa bi lahko le Sava prejela od 80 do 130 milijonov evrov. Bi to lahko rešilo poslovanje in čast Savine uprave tik pred odhodom (vsi člani uprave, tako Janez Bohorič kot Vinko Perčič in Emil Vizovišek so sicer že upokojeni)?

Sava je imela letos še za 500 milijonov evrov naložb, koliko jih bo imela prihodnje leto? Lahko več ali pa manj, veliko je odvisno od stanja gospodarstva in dogajanja na borzi. Uprava trdi, da so Savine naložbe zelo kvalitetne. Le cena delnice (na njo pa so vezani tudi krediti) je tudi letos vztrajno padala, potem pa se je uprava konec avgusta odločila za nakupe delnic do skupno 10 odstotkov. Cena je več tednov rasla, nato padla in se sedaj ustalila okoli 150 evrov za delnico.

Boj za pravno državo

Savini delavci letos niso stavkali, z napovedjo stavke pa so pohiteli delavci v elektrodistribucijskih podjetjih. Eno-stavno se niso strinjali s predlogom vlade o reorganizaciji njihovih podjetij v dva dela in napovedali stavko z redukcijami elektrike. "Ne borimo se za plače ali dodatke k plači, ampak želimo le opozoriti na slabosti delitve podjetij za regije, za potrošnike in socialno varnost naših zaposlenih," je povedal Polde Zupan, vodja sindikata v Elektru Gorenjska. Do stavke ni prišlo, ali se je vlada odrekla zamislim o delitvi distribucijskih podjetij, pa še ni jasno. Novembra so delavci Termoelektrarne Šoštanj želeli stavkati, ker so zahtevali nazaj 'svoje-ga' direktorja.

Dopustniški čas je letos zapolnil boj ekonomista Rada Pezdirja oziroma Društva

za povračilo električne energije (pозneje so se preimenovali v Društvo za zaščito pravne države), ki je zahteval, da elektrodistributerji odjemalcem vrnejo predrago plačano električno energijo. Urad za varstvo konkurence, ki ga vodi Jani Soršak, je namreč že pred časom ugotovil, da so se elektrodistribucijska podjetja neupravičeno dogovarjala za povišanje cen elektrike. Odločitev je potrdilo sodišče, distributerji pa nič, dokler ni društvo začelo zbirati pooblastil. V zgolj enem mesecu so jih zbrali več deset tisoč, nato pa so nadzorni sveti (podjetja so v večinski lasti države) odločili, da morajo podjetja denar vrniti. Kljub temu da so bili zneski krepko manjši, kot jih je napovedoval Pezdir, je zmagala pravna država.

Ekonomist je po zaključku akcije napovedal boj proti gradbenikom, ki so gradili slovenske avtoceste, vendar vidnejših rezultatov še ni. Podobno akcijo je sprožila tudi Zveza potrošnikov Slovenije, ki je na enaki osnovi (odločbi urada in sodišča) zahtevala vračilo plačanih provizij za bančne storitve in bankomatih, ki so jih banke uvedle istočasno. Banke so neupravičeno zaračunano provizijo že vrnile komitentom. Na še eno odločitev urada za varstvo konkurence pa bo društvo morda reagiralo prihodnje leto.

Urad je namreč sprožil tudi postopek proti petim slovenskim žičničarskim podjetjem, ki jim očita, da so se dogovarjali o ceni dnevne smučarske vozovnice za odrasle. Med njimi sta tudi podjetji RTC Kranjska Gora in Unior (upravlja tudi smučišče na Krvavcu) ter tudi Gorenjcem bližnje smučišče Cerklje. Naložil jim je plačilo globe v skupni višini 1,1 milijona evrov, žičničarji pa ugotovitve urada odločno zavračajo in hkrati dodajajo, da so cene vozovnic poenotene tudi v tujini. Nekatera žičničarska podjetja zaradi napovedane globe, pa tudi zaradi nerazumljivega ukrepa

Delavci, študenti in upokojenci so in bodo nasprotovali reformam, ki jih izvaja vlada.

šolskega ministra Igorja Lukšiča - združitvi zimskih šolskih počitnic - napovedujejo stečaj.

Očitno pa stečaja ne bo na Starem vrhu. Žičničarsko podjetje STC Stari vrh je bil zadnja leta vseskozi v težkem položaju. Problem so sredi oktobra z dogovorom rešili, na mesto direktorja je bil novembra imenovan Pavel Logar iz Poljan. Podjetnik v smučišču z obilno dodatno ponudbo vidi podjetniško priložnost za razvoj smučišča in ne le obstanek, zato se bo po sezoni 2010/11 odločil, ali bo v podjetje vstopil tudi kot lastnik. Začeli smo s podjetjem Seaway, zato z njim tudi zaključimo. Direktor Grašič pozna recept uspešnega poslovanja kljub težkim časom za gospodarstvo: "Čutimo krizo, vendar sedaj ni čas za tarnanje. Treba je delati, iskati nove rešitve in se prilagajati krizi, iskati nove trge. Vsi delamo več kot prej za manj denarja, manj prostega časa. To je edina formula za uspeh." Kot kaže, bo to edina formula tudi za prihodnje leto.

STOPNJE BREZPOSELNOSTI PO UPRAVNIH ENOTAH NA GORENJSKEM

Upravna enota	AVG 2009	SEP 2009	OKT 2009	NOV. 2009	DEC 2009	JAN 2010	FEB 2010	MAR 2010	APR 2010	MAJ 2010	JUN 2010	JUL 2010	AVG 2010
Jesenice	7,4	7,3	7,6	7,7	7,7	7,8	7,9	7,9	8,4	8,1	8,0	8,1	7,8
Kranj	7,8	7,7	8,1	8,1	8,3	8,6	8,5	8,5	8,8	8,8	9,0	9,1	9,3
Radovljica	6,2	6,2	6,5	6,4	6,4	6,8	6,8	6,9	7,0	7,1	7,0	7,1	7,1
Škofja Loka	6,1	6,1	6,3	6,1	6,0	6,3	6,0	5,7	5,6	5,5	5,6	5,6	5,6
Trzin	9,7	9,3	9,8	9,7	10,1	10,6	10,6	10,3	10,6	10,4	10,4	10,5	10,6
Gorenjska	7,3	7,2	7,5	7,5	7,6	7,9	7,8	7,8	7,9	7,9	7,9	8,0	8,1
SLOVENIJA	9,4	9,4	10,0	70,1	10,3	10,6	10,7	10,6	9,6	10,5	10,5	10,5	10,6